Cover Page

Universiteit Leiden

Leiden University Repository

The handle http://hdl.handle.net/1887/136539 holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Ouden, J.A.J. den
Title: Zachtjes schudden aan de boom: Een onderzoek naar rationales en kernpraktijken van eerstegraads docenten Godsdienst/Levenbeschouwing gericht op de levensbeschouwelijke identiteitsontwikkeling van hun leerlingen
Issue date: 2020-09-09

Curriculum Vitae

Jeannette den Ouden (geboren te Kampen, 1959) studeerde na haar eindexamen vwo (gymnasium α) aan de Universiteit Utrecht Nederlands (kandidaatsexamen 1980) en Algemene Literatuur Wetenschap, met als specialisatie Theoretische Literatuurwetenschap en groot bijvak Kunstgeschiedenis (doctoraal examen 1983, cum laude). Haar loopbaan als docente Nederlands begon zij in enkele tijdelijke banen op verschillende niveaus van het voortgezet onderwijs, van mavo tot vwo en meao. Van 1985–1987 werkte zij als docente Taalbeheersing en PR aan het heao (Hogeschool Windesheim te Zwolle). Daarna werkte zij tot 1992 als docente Nederlands aan het Christelijk Gymnasium te Utrecht en vervolgens tot 1999 als vakdidacticus Nederlands en Nederlands als Tweede Taal aan de Hogeschool Utrecht. Daar ontwikkelde zij zich tot nascholer en trainer op het bredere terrein van de didactiek van het onderwijs en de begeleiding en professionalisering van docenten, wat leidde tot een aanstelling als algemeen lerarenopleider en trainer aan de lerarenopleiding van de Universiteit Utrecht, het toenmalige IVLOS (1999–2006).

Ondertussen studeerde zij vanaf 1998 Theologie aan de Universiteit Utrecht, met als specialisatie Oude Testament en als bijvakken middeleeuwse kerkgeschiedenis en Oosterse religies (doctoraalexamen 2004). Aansluitend deed zij aan het Doopsgezind Seminarium/VU-Amsterdam haar master Theologie (kerkelijke opleiding, afgesloten in 2007). Vanaf 2004 werkte zij behalve als algemeen lerarenopleider en nascholer/trainer, als vakdidacticus Godsdienst/Levensbeschouwing. Vanaf 2006 was ze in dezelfde functies werkzaam aan de lerarenopleiding van de Universiteit Leiden, het ICLON. In 2011 startte ze daar haar promotieonderzoek. Tussen 2004–2010 combineerde Jeannette haar werk als lerarenopleider met een aanstelling als predikant in de Doopsgezinde Gemeente Zeist. Vanaf 2018 is zij werkzaam als predikante in de Arboretumkerk te Wageningen.

Publicaties

Publicaties in vaktijdschrift

Den Ouden, J. (2011). Jezelf en elkaar bevragen. In gesprek met vier jonge docenten GL over hun pedagogische rol. *Narthex*, *11*(1), 59-63.

Den Ouden, J. (2012). "Echt begrijpen waar het om gaat": Het vakdidactisch model van Erricker. *Narthex*, *12*(2), 23-28.

Den Ouden, J. (2013). Levensbeschouwing lijkt wel Chinees. *Narthex*, *13*(4), 5-11.

Den Ouden, J. (2014). Het vak opnieuw uitvinden. *Narthex*, *14*(1) 28-33.

Den Ouden, J. (2014). Wat, waarom en hoe? Een voorlopige visie op het vak GL. *Narthex*, *14*(3), 50-56.

Den Ouden, J. (2014). Ik moet er zelf wel achter staan. *Narthex*, *14*(4), 45-49.

Davidsen, M., & Den Ouden, J. (2016). Star Wars in het religieonderwijs: Religiekunde in de lespraktijk. *Narthex*, *16*(2), 64-71.

Den Ouden, J. (2017). Levensbeschouwelijk balanceren: Hoe docenten kunnen bijdragen aan levensbeschouwelijke identiteitsontwikkeling. *Narthex*, *17*(2), 11-17.

Davidsen, M., Den Ouden, J., Visser, T., & Lammers, M. (2017). Religie en Levensbeschouwing: rationale voor een kerncurriculum VO. *Narthex*, *17*(1), 17-26.

Hoofdstukken in boeken

Den Ouden, J., & Janssen, F. (2016). How religious education teachers use classroom relationships to advance the worldview identity of their students. In C. Bakker & N. Montesano Montessori (Eds.), *Complexity in education: From horror to passion* (pp. 169-188). Rotterdam: Sense.

Den Ouden, J., & Van der Wolk, W. (2017). Begeleiden van startende leraren in de school: ontwerpen van inductietrajecten in professionele leergemeenschappen. In *Kennisbasis Lerarenopleiders. Katern 4. Samen in de school opleiden* (pp. 119-120). Amsterdam: Velon.

Den Ouden, J. (2020). Het didactische model van Clive Erricker: een conceptuele benadering van het vak Godsdienst/ Levensbeschouwing. In M. Van Dijk-Groeneboer et al. (Eds.), *Handboek Vakdidactiek Levensbeschouwing & Religie. Leven Leren vanuit je wortels* (pp. 332-340). https://expertisecentrumlervo.nl/wp-content/uploads/2020/02/Digitale-versie-Handboek-Vakdidactiek-Levensbeschouwing-Religie.pdf

Presentaties

Den Ouden, J. (2014). *How to encourage religious identity development in RE? Scholars and expert RE teachers about their mission, aims and didactic principles contributing to religious identity development*. EARLI, Sig 19, 2014 Helsinki, 7 augustus 2014.

Den Ouden, J. (2016). *Worldview Education Teachers as Identity Agents*. ISREV, Chicago, 1 augustus 2016.

Bakker, C., Den Ouden, J., & Van der Zande, E. *Normative professionalization and teaching complexities*. ISREV, Chicago, 1 augustus 2016.

Dankwoord

It takes a village to raise a child. Dat is waar, mits er een school in dat dorp staat, met even vakkundige en toegewijde leraren als de 35 leraren die meewerkten aan dit onderzoek. Beste collega's, dank voor jullie vakkennis en scherpzinnige feedback. Zonder jullie was dit proefschrift er niet gekomen.

It also needs a village to raise a doctor. Gelukkig stond het ICLON in mijn dorp, dat mij in staat stelde dit onderzoek uit te voeren én had ik Fred Janssen en Cok Bakker als kundige en toegewijde begeleiders. Fred, jouw kennis en creatieve geest waren een bron van inspiratie en soms van verwarring. Dank dat je me liet oefenen met heel wat kanten van mezelf. Cok, dank voor jouw vertrouwen en de uitnodiging om mee te doen aan het 'wetenschappelijk bedrijf'. Ben Smit, hartelijk dank voor je hulp gedurende dit traject. Jan van Driel en Wim Drees, jullie waardevolle feedback aan het begin van dit project stimuleerde me om op weg te gaan.

Andere 'leraren' hielden mij op de weg. Zr. Anneke van Grandchamp, zr. Hildegard Koetsveld en Karin van Beek, dank voor jullie liefdevolle wijsheid.

Mijn dorp herbergde mensen die mij door hun opbouwende feedback behoedden voor verkeerde afslagen: Ina ter Avest, Tuur de Beer, Nicolien Montessori en leden van de onderzoeksgroep LeVo/NP, dank jullie wel.

Taco Visser, Markus Davidsen en leraren van de Leidse PLG-Vakdidactiek GL, dankzij gesprekken met jullie ontwikkelde ik mijn visie op ons vak!

Er waren ook mensen die dit boek mooier maakten. Frederike Brockhoven, Hanneke Leliveld en Maaike Prangsma, dank voor jullie hulp. Heel blij ben ik met de illustratie die mijn zus Annelies voor de omslag van dit boek maakte.

Dierbare familie en vrienden, wat een geluk dat we het vooral over andere dingen dan proefschriften konden hebben. Tot de mooiste resultaten van dit onderzoeksproject behoren drie nieuwe vrienden: Gertie Blaauwendraad, Caroline Gustavsson en Edwin van der Zande. Dank voor het meedenken en samen lachen.

Thalien Koopman, Annie Ennik-Onland en Jan Ennik, jullie behoren tot de eerste bewoners van mijn dorp. Ik ben dankbaar dat jullie er tijdens de verdediging van dit proefschrift op bijzondere wijze bij zijn.

Lieve Hanne, jij woont midden in het dorp, samen met Peter en de kinderen. Daarmee is alles gezegd. Teun, Pelle en Birk, aan jullie draag ik dit boek op. Ik hoop dat jullie toekomstige leraren even toegewijd zullen zijn als de leraren in dit boek.

Universiteit Leiden
ICLON

Leiden University
Graduate School of Teaching

PhD dissertation series

Hoeflaak, A. (1994). *Decoderen en interpreteren: een onderzoek naar het gebruik van strategieën bij het beluisteren van Franse nieuwsteksten.*

Verhoeven, P. (1997). *Tekstbegrip in het onderwijs klassieke talen.*

Meijer, P.C. (1999). *Teachers' practical knowledge: Teaching reading comprehension in secondary education.*

Zanting, A. (2001). *Mining the mentor's mind: The elicitation of mentor teachers' practical knowledge by prospective teachers.*

Uhlenbeck, A.M. (2002). *The development of an assessment procedure for beginning teachers of English as a foreign language.*

Oolbekkink-Marchand, H.W. (2006). *Teachers' perspectives on self-regulated learning: An exploratory study in secondary and university education.*

Henze-Rietveld, F.A. (2006). *Science teachers' knowledge development in the context of educational innovation.*

Mansvelder-Longayroux, D.D. (2006). *The learning portfolio as a tool for stimulating reflection by student teachers.*

Meirink, J.A. (2007). *Individual teacher learning in a context of collaboration in teams.*

Nijveldt, M.J. (2008). *Validity in teacher assessment: An exploration of the judgement processes of assessors.*

Bakker, M.E.J. (2008). *Design and evaluation of video portfolios: Reliability, generalizability, and validity of an authentic performance assessment for teachers.*

Oonk, W. (2009). *Theory-enriched practical knowledge in mathematics teacher education.*

Visser-Wijnveen, G.J. (2009). *The research-teaching nexus in the humanities: Variations among academics.*

Van der Rijst, R.M. (2009). *The research-teaching nexus in the sciences: Scientific research dispositions and teaching practice.*

Platteel, T.L. (2010). *Knowledge development of secondary school L1 teachers on concept-context rich education in an action-research setting.*

Kessels, C.C. (2010). *The influence of induction programs on beginning teachers' well-being and professional development.*

Min-Leliveld, M.J. (2011). *Supporting medical teachers' learning: Redesigning a program using characteristics of effective instructional development.*

Dobber, M. (2011). *Collaboration in groups during teacher education*.

Wongsopawiro, D. (2012). *Examining science teachers pedagogical content knowledge in the context of a professional development program*.

Belo, N.A.H. (2013). *Engaging students in the study of physics: An investigation of physics teachers' belief systems about teaching and learning physics*.

De Jong, R.J. (2013). *Student teachers' practical knowledge, discipline strategies, and the teacher-class relationship*.

Verberg, C.P.M. (2013). *The characteristics of a negotiated assessment procedure to promote teacher learning*.

Van Kan, C.A. (2013). *Teachers' interpretations of their classroom interactions in terms of their pupils' best interest: A perspective from continental European pedagogy*.

Dam, M. (2014). *Making educational reforms practical for teachers: Using a modular, success-oriented approach to make a context-based educational reform practical for implementation in Dutch biology education.*

Hu, Y. (2014). *The role of research in university teaching: A comparison of Chinese and Dutch teachers.*

Vink, C.C. (2014). *Mapping for meaning: Using concept maps to integrate clinical and basic sciences in medical education*.

De Hei, M.S.A. (2016). *Collaborative learning in higher education: design, implementation and evaluation of group learning activities.*

Louws, M.L. (2016). *Professional learning: what teachers want to learn.*

Moses, I. (2017). *Student-teachers' commitment to teaching.*

Veldman, I.M.J. (2017). *Stay or leave? Veteran teachers' relationships with students and job satisfaction.*

Chen, D. (2017). *Intercultural identities of English language teachers: An exploration in China and the Netherlands.*

Vereijken, M.W.C. (2018). *Student engagement in research in medical education.*

Stollman, S.H.M. (2018). *Differentiated instruction in practice: A teacher perspective.*

Day, I.N.Z. (2018). *Intermediate assessment in higher education.*

Huisman, B.A. (2018). *Peer feedback on academic writing.*

Tran, T.T.Q. (2018). *Cultural differences in Vietnam: Differences in work-related values between Western and Vietnamese culture and cultural awareness at higher education.*

Van Ginkel, G.V.M. (2018). *Making mentoring match: Mentor teachers' practical knowledge of adaptive mentoring.*

Wieringa, N. (2019). *Teacher knowledge and lesson design – understanding and supporting biology teachers' decision-making while designing context-based lessons.*

Vossen, T.E. (2019). *Research and design in STEM education: What do students and teachers think about the connection?*

Van Kampen, E. (2019). *What's CLIL about bilingual education? A window on Content and Language Integrated Learning pedagogies.*

Den Ouden, J.A.J. (2020). *Zachtjes schudden aan de boom: Een onderzoek naar rationales en kernpraktijken van eerstegraads docenten Godsdienst/Levensbeschouwing gericht op de levensbeschouwelijke identiteitsontwikkeling van hun leerlingen.*